

www.vg.no

kultur & trend

Norge skal vite at Universitetet i Oslo fyller år. Blant visjonene for feiringen heter det at Norge skal vite at Universitetet i Oslo (UiO) jubilerer, og Oslo skal merke det.

I løpet av året arrangeres det en lang rekke konserter, utstillinger, teaterforestillinger, debatter, konferanser og festivaler. Det blir også en spesiell jubileumshelg fra 1. til 4. september.

Folkelig feiring ute

Universitetet skal vise seg frem for hele verden under ski-VM i februar. Og det kommer en tirkronemynt med universitetsmotiv i løpet av våren.

Allerede fra 10. januar skal hundre av universitetets fremste forelesere besøke videregående skoler på Østlandet. Dette varer til 3. mars.

14. januar er det premiere på

teaterforestillingen «Baby Universe», som arrangeres i samarbeid med Riksteatret. Dette figurteatret fremføres på engelsk og spilles på Chateau Neuf.

14. oktober er det så premiere på Arne Garborgs «Bondestudentar», som UiO samarbeider med Det Norske Teatret om.

Blant de mange andre arrangementene, er den internasjonale

Bare 18 studenter og 28 000 studenter og

Universitetet i Oslo fyller 200 år

Av KURT BAKKEMOEN

Tross store endringer på 200 år, utdanner Universitetet i Oslo fortsatt landets elite.

Opprinnelig skulle Norges første universitet vært lagt til Kongsberg. Dansekongen Fredrik VI bestemte i 1811 at Norge skulle få sitt eget universitet. Han mente det burde legges til Kongsberg, siden byen allerede hadde et høyere lærested for bergverksdrift i tilknytning til sølvgruvene og myntverket.

Kort tid etter ombestemte han seg, og Christiania ble valgt. Da var Christiania en liten provinsby i et land uten egen hovedstad.

Forholdene endret seg raskt. Norge ble selvstendig og fikk egen grunnlov. Etter kort tid ble nordmennene tvunget inn i union med Sverige under felles konge. Men nordmennene fikk beholde egen grunnlov, storting og universitet.

Bare menn

- Da universitetet ble åpnet, startet 18 studenter, alle menn. Til å undervise dem var det syv professorer, og studentene kunne velge mellom studier i medisin, filosofi, teologi og jus. Blant studentene var ikke bare unge folk, men

også menn over 40 år, folk som hadde arbeidet som kirurger i krigen, men som ikke hadde eksamenspapirer på yrket sitt, forteller John Peter Collett, professor og leder for Forum for universitetshistorie ved UiO.

Han er blant annet redaktør for den nye boken «200 ÅR- Universitetet i Oslo- en historie i bilder», og ansvarlig for et ni binds verk på 4500 sider om Universitetets egen historie. Dette verket kommer i høst.

De første studentene ved Norges første universitet var sønner av embetsmenn og kjøpmenn, nesten ingen var av bondeslekt. Det var sønner som kanskje ville gå i farens fotspor og som hadde midler til det. Senere på 1800-tallet var omkring halvparten av studentene prestesønner.

Bygge identitet

- Det var viktig for det første norske universitetet at vi kunne tilby de ansatte bedre lønn enn universitetet i København og at standarden her var høyere enn i den danske hovedstaden, sier Collett.

Universitetet hadde helt siden starten som mål å utdanne eliten, folk til å fylle ledende stillinger i staten og som ble valgt til å representere folket i kommuner og på Stortinget.

Fakta

- Antall studenter: 27 700
- Stipendiater: 1044 årsverk
- Vitenskapelig ansatte: 2027 årsverk
- Støttestillinger til undervisning, forskning og formidling: 978 årsverk
- Administrativt ansatte: 1670 årsverk
- Fakultet: åtte (teologisk, juridisk, medisinsk, humanistisk, matematisk-naturvitenskapelig, odontologisk, utdanningsvitenskapelig og samfunnsvitenskapelig).
- Museer: tre
- Bibliotek (trykte bind): 3,6 mill.
- Buudsjett: 5,8 mrd.

Kilde: UiO

Det ble et sentrum for å bygge opp nasjonens identitet og kartlegge ressursene i landet med språk, natur, historie og folkekultur. Universitetet var med på å gi folkestyret innhold og mening.

- I perioden mens vi var i union med Sverige var det svært viktig at Universitetet var et sentrum for å bevare vår politiske og kulturelle selvstendighet, understreker Collett.

Så kom kvinnene

Kvinner hadde ikke anledning til å studere ved Universitetet før i 1882, men enkelte kvinner skal før den tid ha fulgt noen av foredragene av egen interesse.

- I den første perioden var kvinnene døtre av velstående foreldre. Guttene fikk of-

DEMONSTRASJON: Prosektor Halfdan Hopstock (i rullestol)

test første retten til universitetsutdannelse, deretter fikk jentene sjansen.

Foreldrene deres hadde tro på kunnskap, og enkelte av kvinnene som begynte å studere i denne perioden, var allerede da opptatt av egen karriere.

Flere kvinner hoppet av studiene da de giftet seg og stiftet familie.

Mange kvinner studerte teologi i den første tiden, men først i 1961 fikk vi kvinnelige prester her i landet, sier John Peter Collett.

Da kvinnene begynte på

JUBILERER:
John Peter Collett.
Foto: KURT BAKKEMOEN